

Multi Agency Public Protection Arrangements

DE CYMRU

Adroddiad Blynyddol 2020-2021

Cyflwyniad

David Thorne
Prif Gwnstabl Cynorthwyol
Heddlu De Cymru
Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol

Rwyf yn hynod falch o barhau yn fy rôl fel cadeirydd Bwrdd Rheoli Strategol MAPPa ar gyfer rhanbarth De Cymru.

Bydd yr adroddiad hwn yn amlinellu rhai o'r heriau rydym wedi'u hwynebu fel rhanbarth, yn ogystal â thynnu sylw at y cynnydd cadarnhaol a'r arferion da o ran rheoli troseddwr drwy'r broses MAPPa.

Mae 2021 wedi bod yn flwyddyn anodd i bob asiantaeth, gan gyflwyno llawer o heriau i nifer o feysydd busnes, yn enwedig rheoli troseddwr. Mae'r heriau o ran cynnal ymweliadau wyneb yn wyneb a rheoli llesiant staff wedi ychwanegu haen ychwanegol o gymhlethdod. Mae'r pandemig hefyd wedi tynnu sylw at rai gwahaniaethau o ran math a graddfa'r troseddu yn ein cymunedau. Mae'r heriau a'r newidiadau hyn wedi golygu ein bod ni gyd wedi gorfod addasu ein harferion gweithio i sicrhau ein bod yn parhau i gadw pobl agored i niwed yn ddiogel.

Mae goleuni ym mhen draw'r twnnel gan ei bod yn ymddangos bod cyflwyno'r brechlyn wedi creu rhywfaint o ymdeimlad o normalrwydd. Fodd bynnag, yn y cyfamser, fel partneriaethau, bydd angen i ni gynnal agwedd benderfynol, effeithiol a hyblyg at reoli troseddwr a diogelu'r cyhoedd.

Mae'r Bwrdd Rheoli Strategol yn gyfrifol am graffu ar drefniadau ar draws y rhanbarth, gan weithio gyda'r 'Awdurdodau Cyfrifol' yn MAPPa; yr Heddlu, y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol a Charchardai, er mwyn parhau i ganolbwyntio ar y flaenoriaeth allweddol o amddiffyn y cyhoedd rhag niwed, gyda chymorth sefydliadau sydd â 'Dyletswydd i Gydweithredu' gyda MAPPa. Eleni, cafodd dau Gyngorydd lleyg newydd eu penodi. Mae'r unigolion hyn yn brofiadol iawn ac yn gweithredu fel 'ffrindiau beirniadol' i'r Bwrdd Rheoli Strategol a threfniadau ehangach MAPPa. Rydym yn hynod ddiolchgar am eu cyfraniad a'u hymrwymiad. Bydd hyn yn helpu i'n cadw ni'n effeithiol.

Mae'n anochel ac yn gwbl briodol y bydd angen i MAPPa fod yn rhan bwysig o'r gwaith o liniaru'r bygythiadau gan feysydd megis trais yn y cartref, cyflenwi cyffuriau anghyfreithlon, troseddau gyda chylllyl a thrais difrifol arall. Mae MAPPa yn allweddol i adeiladu cymunedau mwy diogel a chadarn drwy waith partneriaeth cryf.

Bydd Bwrdd Rhaglen Rheoli Troseddwr De Cymru hefyd yn ceisio gwneud gwelliannau sylweddol tymor hir i'n dull gweithredu, gan herio effeithiolrwydd arferion sefydledig wrth chwilio am ffyrdd newydd ac arloesol o reoli a dargyfeirio troseddwr oddi wrth droseddu.

Mae MAPPa wedi bod yn fodel hynod effeithiol, cyfarwydd ac uchel ei pharch ledled y Deyrnas Unedig o ran rheoli troseddwr. Rwyf wedi gweld brwdfrydedd ac ymrwymiad y rheini sy'n gyfrifol am gyflawni eu dyletswyddau yn y maes hwn. Felly, rwy'n dal yn hyderus y gall y cymunedau yn ein rhanbarth gael sicrwydd y bydd pob ymdrech yn parhau i gael ei gwneud i'w cadw'n ddiogel.

canolbwyntio ar sicrhau diogelwch parhaus ein cymunedau. Cefnogir hyn gan gyfraniad gwerthfawr y Ddyletswydd i Gydweithredu ac asiantaethau eraill. Mae troseddau rhywiol a threisgar yn ganran fechan o'r troseddau y mae'r pedair cwnstablïaeth ledled Cymru yn ymdrin â nhw. Fodd bynnag, mae'r effaith ddinistriol y mae'r digwyddiadau hyn yn ei chael ar ddioddefwyr a chymunedau yn enfawr. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi sicrwydd i aelodau'r cyhoedd bod gwaith yn parhau 24 awr y dydd, saith niwrnod yr wythnos i ddiogelu'r cymunedau rydym yn byw ynddynt.

Nid yw byth yn bosibl dileu'n llwyr y risgiau a achosir gan droseddwy'r difrifol. Fodd bynnag, yr hyn y gellir ei ddisgwyl yw bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i leihau'r risg o niwed difrifol i'r cyhoedd gan droseddwy'r hysbys ac i hybu adsefydlu. Felly, mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth ystadegol am y rhai sydd wedi cael eu rheoli dan MAPPa yn Ne Cymru yn ystod y flwyddyn fusnes ddiwethaf ac mae'n darparu gwybodaeth am sut mae'r trefniadau hyn yn gweithio'n ymarferol yn lleol.

Gwelwyd datblygiadau sylweddol yn dilyn adolygiad annibynnol o ddulliau rheoli unigolion sy'n gysylltiedig â gwrthderfysgaeth. Oherwydd hynny, mae'r Gwasanaeth Prawf wedi creu Adran Diogelwch Gwladol arbenigol, ymroddedig a medrus iawn a fydd yn darparu lefel uwch o reolaeth ac ymyrraeth ar gyfer y troseddwy'r mwyaf risg uchel, cymhleth ac uchel eu proffil yn y gymuned. Bydd staff arbenigol yn cyflwyno set well o safonau cenedlaethol i reoli troseddwy'r terfysgol, troseddwy'r cyfundrefnol difrifol ac achosion eraill sy'n hanfodol i ddiogelu'r cyhoedd. Bydd MAPPa yn allweddol i reolaeth aml-asiantaethol unigolion yn y garfan hon.

Mae llwyddiannau'r Bwrdd Rheoli Strategol yn adlewyrchu'r cyfraniadau sylweddol a wnaed gan yr holl asiantaethau sy'n ymwneud â MAPPa ledled De Cymru a hoffem ddiolch i'n holl bartneriaid sydd wedi cyfrannu at y trefniadau hyn dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyd a lled y profiad a'r arbenigedd o ran rheoli achosion MAPPa yn eithriadol ac nid oes amheuaeth o'r ymrwymiad mae asiantaethau'n ei ddangos i gyrraedd y safonau uchaf. Rydym hefyd yn hyderus bod yr adroddiad hwn yn dangos ymrwymiad a phroffesiynoldeb ein staff nad yw eu gwaith anodd a chymhleth yn aml yn derbyn sylw cyhoeddus. Mae eu hymroddiad yn allweddol i sicrhau bod ein cymunedau'n aros yn ddiogel.

Wrth argymhell yr adroddiad hwn i chi, rydym yn gobeithio y bydd yn rhoi cipolwg gwerthfawr ar ein gwaith ac yn rhoi sicrwydd mai diogelu'r cyhoedd ac anghenion dioddefwyr yw ein prif flaenoriaethau o hyd.

Nicola Davies
Cyfarwyddwr Isadrannol Cymru
Y Gwasanaeth Prawf

Rydym yn falch o gyflwyno Adroddiad Blynyddol MAPPa 2020/21 ar gyfer Bwrdd Rheoli Strategol Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd De Cymru.

Mae 2021 wedi bod yn flwyddyn heriol arall gyda pharhad pandemig byd-eang COVID-19 a'r effaith mae hyn wedi'i chael ar ein cymunedau a'r ffordd rydym yn gweithio. Mae wedi effeithio ar lawer o sefydliadau ac, o ganlyniad, mae wedi arwain at newidiadau yn y ffordd y caiff gwasanaethau eu cynnal. Fodd bynnag, nid yw'r cyfnod digynsail hwn wedi effeithio ar effeithiolrwydd MAPPa. Mae hyn oherwydd ymrwymiad pob sefydliad sy'n ymwneud â'r gwaith o sicrhau mai diogelu'r cyhoedd yw ein prif flaenoriaeth i gadw ein cymunedau'n ddiogel.

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r gwaith y mae'r Bwrdd Rheoli Strategol wedi'i wneud i wella effeithiolrwydd MAPPa yn ystod y flwyddyn o ran rheoli troseddwy'r rhyw a threisgar er mwyn lleihau aildroseddu a diogelu'r cyhoedd. Mae hefyd yn gyfle i ni ddangos ein hatebolrwydd i'r cymunedau lleol rydym yn eu gwasanaethu.

Mae diogelu'r cyhoedd yn hanfodol i Awdurdod Cyfrifol MAPPa (yr Heddlu, Carchardai a'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol) ac mae popeth rydym yn ei wneud yn

Beth yw MAPPA?

Cefndir MAPPA

Cyfres o drefniadau yw MAPPA (Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd) i reoli'r risg a gyflwynir gan y troseddwr rhyw, terfysgaeth a threisgar gwaethaf (troseddwr cymwys am MAPPA) o dan ddarpariaethau rhannau 325 i 327B o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003.

Mae'n dod â'r Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Carchardai ym mhob un o'r 42 o ardaloedd yng Nghymru a Lloegr o dan gorff sy'n cael ei alw'n Awdurdod Cyfrifol MAPPA.

Mae gan nifer o asiantaethau eraill Ddyletswydd i Gydweithredu (DTC) â'r Awdurdod Cyfrifol. Maent yn cynnwys y Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwasanaethau Iechyd, Tîmau Troseddwr Ifanc, Y Ganolfan Byd Gwaith a'r Awdurdodau Addysg a Thai Lleol.

Y Byrddau Rheoli Strategol Lleol sy'n cynnwys uwch gynrychiolwyr o bob un o'r Awdurdodau Cyfrifol ac asiantaethau DTC sy'n gyfrifol am gyflwyno MAPPA yn eu hardaloedd. Mae'n ofynnol hefyd i'r Awdurdod Cyfrifol benodi dau Gynghorydd Lleyg i eistedd ar Fwrdd Rheoli Strategol pob ardal MAPPA.

Mae'r Cynghorwyr Lleyg yn aelodau o'r cyhoedd a benodir gan y Gweinidog, sydd heb unrhyw gysylltiad â'r busnes o reoli troseddwr MAPPA ac sy'n gweithredu fel arsylwyr annibynnol ond gwybodus; medrant ofyn cwestiynau na fyddai staff proffesiynol yn gweithio yn y maes efallai'n meddwl eu gofyn. Maent hefyd yn cyfrannu eu dealltwriaeth a'u persbectif ar y gymuned leol at y Bwrdd Rheoli Strategol (mae'n rhaid bod ganddynt gysylltiadau cryf â'r gymuned leol a'u bod yn byw yno).

Sut y mae MAPPA yn gweithio

Mae troseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA yn cael eu pennu ac mae gwybodaeth amdanynt yn cael ei rhannu rhwng asiantaethau fel sail i asesiadau risg a chynlluniau rheoli risg y bobl sy'n eu rheoli neu eu goruchwyllo.

Dyna gyn belled ag y mae MAPPA yn mynd yn y rhan fwyaf o achosion. Ond, mewn rhai achosion, mae

angen goruchwyliaeth ar lefel uwch a rheolaeth amlasiantaethol strwythuredig. Mewn achosion o'r fath, bydd ymarferwyr yr asiantaethau perthnasol yn mynychu cyfarfodydd rheolaidd MAPPA.

Mae tri chategori o droseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA:

- **Categori 1** – troseddwr rhyw cofrestredig;
- **Categori 2** – troseddwr treisgar yn bennaf sydd wedi eu dedfrydu i 12 mis neu fwy yn y carchar neu i orchymyn ysbyty; a
- **Categori 3** – troseddwr nad ydynt yn gymwys o dan gategori 1 na 2 ond sy'n cyflwyno risg o niwed difrifol ar y pryd.

Mae tair lefel o reolaeth i sicrhau bod yr adnoddau'n canolbwyntio ar yr achosion lle mae eu hangen fwyaf; fel arfer, y rheini sy'n peri risg uwch o niwed difrifol.

- **Lefel 1** yw lle mae'r troseddwr yn cael ei reoli gan y brif asiantaeth drwy gyfnewid gwybodaeth a darparu cymorth aml-asiantaeth yn ôl yr angen ond heb gyfarfodydd MAPPA ffurfiol;
- **Lefel 2** yw lle mae angen cyfarfodydd MAPPA ffurfiol i reoli'r troseddwr.
- **Lefel 3** yw lle mae'r cynlluniau rheoli risg yn gofyn am bresenoldeb ac ymrwymiad adnoddau ar lefel uwch mewn cyfarfodydd MAPPA.

Cefnogir MAPPA gan ViSOR. System Technoleg Gwybodaeth genedlaethol yw hon i helpu i reoli troseddwr sy'n cyflwyno risg ddifrifol o niwed i'r cyhoedd. Mae defnyddio ViSOR yn ei gwneud yn haws rhannu gwybodaeth ar draws sefydliadau a throsglwyddo gwybodaeth allweddol yn ddiogel pan fydd troseddwr risg uchel yn symud, gan wella unrhyw fesurau diogelu'r cyhoedd. Mae ViSOR yn golygu bod staff yr Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a Charchardai'n gallu gweithio ar yr un system TG am y tro cyntaf, gan wella ansawdd a phrydlondeb asesiadau risg ac ymyriadau i atal troseddu.

MAPPA a Therfysgaeth

Mewn ymateb i'r ymosodiad terfysgol a gyflawnwyd gan Usman Khan yn Neuadd Fishmongers ar 29 Tachwedd 2019, cafodd Jonathan Hall CF, sef Adolygwr Annibynnol y Ddeddfwriaeth Terfysgaeth, ei gomisiynu gan yr Ysgrifennydd Cartref a'r Arglwydd Ganghellor i gynnal adolygiad o MAPPA a dulliau rheoli terfysgwyr hysbys a throeddwy'r eithafol eraill (Troeddwy'r TACT). Roedd yr ymosodiad terfysgol a gyflawnwyd gan Sudesh Amman yn Streatham High Road ar 2 Chwefror 2020 yn atgyfnerthu'r angen am adolygiad, gan fod Khan ac Amman wedi cael eu rheoli dan MAPPA. Cyhoeddodd y llywodraeth yr adroddiad ar 2 Medi 2020 a chyhoeddodd ymateb iddo ar 9 Rhagfyr. Mae'r ddwy ddogfen ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/multi-agency-public-protection-arrangements-review>. Roedd yr adroddiad yn cynnwys nifer o argymhellion, ac mae nifer ohonynt wedi cael eu rhoi ar waith drwy Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Dedfrydu 2021 a Bil yr Heddlu, Troeddu, Dedfrydu a'r Llysoedd. Mae argymhellion eraill eisoes wedi cael eu cyflwyno drwy greu Adran Diogelwch Gwladol yn y Gwasanaeth Prawf i reoli troeddwy'r terfysgol. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol

hefyd wedi diwygio Canllawiau statudol MAPPA ar droeddwy'r terfysgol.

Mae'r Gwasanaeth Prawf, drwy'r NSD, wedi creu gweithlu arbenigol ymroddedig a medrus, sy'n darparu lefel uwch o reolaeth ac ymyrraeth ar gyfer y troeddwy'r mwyaf risg uchel, cymhleth ac uchel eu proffil yn y gymuned. Bydd hyn yn cynnwys rheoli troeddwy'r sy'n gysylltiedig â therfysgaeth a throeddwy'r sy'n peri risg o derfysgaeth. Mae pum uned diogelwch gwladol wedi cael eu sefydlu gan y Gwasanaeth Prawf ledled Cymru a Lloegr yn ystod 2020/21. Bydd yr NSD a Phlisma Gwrthderfysgaeth yn gweithio'n agos gyda Byrddau Rheoli Strategol lleol i sicrhau bod achosion o derfysgaeth yn cael eu rheoli'n gadarn. Mae'r NSD hefyd yn rheoli troeddau cyfundrefnol difrifol ac achosion diogelu'r cyhoedd mwyaf risg uchel ac uchel eu proffil.

Mae holl adroddiadau MAPPA Cymru a Lloegr yn cael eu cyhoeddi ar-lein yn: www.gov.uk

Ystadegau MAPPA

Troseddwy'r sy'n gymwys ar gyfer MAPPA ar 31 Mawrth 2021

	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 1	1622	459	-	2081
Lefel 2	55	53	10	118
Lefel 3	4	5	1	10
Cyfanswm	1681	517	11	2209

Troseddwy'r sy'n gymwys ar gyfer MAPPA – Lefelau 2 a 3 yn ôl categori (cyfanswm blynyddol)

	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 2	115	101	42	258
Lefel 3	5	8	2	15
Cyfanswm	120	109	44	273

Troseddwy'r rhyw cofrestredig (RSO) a gafodd rybudd neu euogfarn am dorri gofynion hysbysu

26

Troseddwy'r RSO lle penderfynwyd diddymu eu gofyniad hysbysu gydol oes drwy wneud cais

4

Gorchmynion cyfyngu ar gyfer troseddwy'r Categori 1

Gorchmynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO), Gorchmynion SHPO gyda chyfyngiad ar fynd dramor a Gorchmynion Hysbysu a osodir gan y llysoedd

SHPO	118
SHPO gyda chyfyngiad ar fynd dramor	0
Gorchmynion Hysbysu (NO)	0

Nifer y bobl a ddaeth yn destun gofynion hysbysu'n dilyn torri Gorchymyn Risg Rhywiol (SRO)

1

Troseddwy'r Lefel 2 a 3 wedi eu dychwelyd i'r carchar				
	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Torri trwydded				
Lefel 2	24	33	14	71
Lefel 3	1	1	0	2
Cyfanswm	25	34	14	73
Torri SOPO				
Lefel 2	1	-	-	1
Lefel 3	0	-	-	0
Cyfanswm	1	-	-	1

Cyfanswm y Troseddwy'r Rhyw Cofrestredig fesul 100,000 o'r boblogaeth

141

Mae'r ffigur hwn wedi'i gyfrifo gan ddefnyddio'r Amcangyfrifon Poblogaeth Canol 2020: Oedran a rhyw ar gyfer Ardaloedd yr Heddlu yng Nghymru a Lloegr fesul blwyddyn; amcangyfrif o'r boblogaeth breswyl, a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol, ac eithrio plant dan ddeg oed.

Esboniad o'r tablau ystadegol

Cefndir MAPPA

Mae cyfanswm y troseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA, yn ôl categori, yn adlewyrchu'r darlun ar 31 Mawrth 2021 (hy, maent yn rhoi cipolwg). Mae gweddill y data'n ymwneud â'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021.

(a) Troseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA – mae nifer o droseddwr yn gymwys ar gyfer trefniadau rheoli MAPPA yn ôl y diffiniad cyfreithiol oherwydd eu bod wedi cyflawni troseddau rhyw a threisgar penodol, neu oherwydd eu bod yn achosi risg o niwed difrifol, er bod y rhan fwyaf yn cael eu rheoli ar Lefel 1 yn hytrach na thrwy gyfarfodydd MAPPA. Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys dim ond y troseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA ac sy'n byw yn y gymuned. Nid ydynt yn cynnwys rhai sydd yn y carchar neu dan glo o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl.

(b) Troseddwr Rhyw Cofrestredig (RSO) – sef y rhai sydd angen hysbysu'r heddlu ynghylch eu henw, cyfeiriad a manylion personol eraill a rhoi gwybod iddynt am unrhyw newidiadau sy'n digwydd wedyn (sef y "gofyniad hysbysu"). Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan yr heddlu. Gallant hefyd gael eu rheoli gan y gwasanaeth prawf neu'r gwasanaeth iechyd os ydynt yn destun trwydded neu orchymyn ysbyty. Mae methu â chydymffurfio â'r gofyniad hysbysu'n drosedd sy'n arwain at uchafswm cosb o bum mlynedd yn y carchar.

(c) Troseddwr Treisgar – mae'r categori hwn yn cynnwys troseddwr treisgar a ddedfrydwyd i garchar neu i'w cadw dan glo am 12 mis neu fwy, neu i'w cadw o dan orchymyn ysbyty. Mae hefyd yn cynnwys nifer fach o droseddwr rhyw nad ydynt yn gymwys i gael eu cofrestru. Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan y Gwasanaeth Prawf, y Tîm Troseddwr Ifanc neu'r Gwasanaethau Iechyd Meddwl.

(d) Troseddwr Peryglus Eraill – troseddwr nad ydynt yn gymwys o dan y ddau gategori cymwys ar gyfer MAPPA eraill ond sy'n cyflwyno risg o niwed difrifol sydd angen ei reoli drwy gyfarfodydd MAPPA. Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan ba bynnag asiantaeth sy'n bennaf gyfrifol amdanynt.

(e) Torri trwydded – bydd troseddwr sy'n cael eu rhyddhau i'r gymuned ar ôl cyfnod yn y carchar yn cael eu rhoi ar drwydded gydag amodau (o dan oruchwyliaeth y gwasanaeth prawf). Os na chydymffurfir â'r amodau hyn, cymerir camau tor-amod a gallai'r troseddwr gael ei alw'n ôl i'r carchar.

(f) Gorchymyn Atal Niwed Rhywiol (SHPO) (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar fynd dramor). Mae Gorchymynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO) a Gorchymynion SHPO interim wedi disodli'r hen Orchymynion Atal Troseddau Rhywiol. Eu pwrpas yw gwarchod y cyhoedd rhag troseddwr a gafwyd yn euog o drosedd rywiol neu dreisgar, ac sy'n cyflwyno risg o niwed rhywiol i'r cyhoedd, drwy osod cyfyngiadau ar eu hymddygiad. Maent yn gofyn bod y troseddwr yn rhoi ei fanylion i'r heddlu (yn unol â Rhan 2 o Ddeddf 2003) drwy gydol cyfnod y gorchymyn.

Rhaid i'r llys fod yn fodlon bod angen y gorchymyn i warchod y cyhoedd (neu unrhyw aelodau penodol o'r cyhoedd) yn y DU, neu blant neu oedolion agored i niwed (neu unrhyw blant neu oedolion agored i niwed penodol) dramor, rhag niwed rhywiol gan y troseddwr. Yn achos gorchymyn a wneir ar gais annibynnol gan brif swyddog neu'r Asiantaeth Droseddu Genedlaethol (NCA), rhaid i'r prif swyddog / NCA ddangos bod y troseddwr wedi ymddwyn yn y fath fodd ers ei gael yn euog fel bod angen y gorchymyn.

Y cyfnod lleiaf ar gyfer gorchymyn llawn yw pum mlynedd. Yr isafswm oed yw deg, sef oed cyfrifoldeb troseddol, ond lle mae'r diffynnydd o dan 18 oed dylid ond ystyried cais am orchymyn mewn amgylchiadau eithriadol.

(G) Gorchymyn Hysbysu – lle mae angen i droseddwr rhyw a gafwyd yn euog dramor gofrestru â'r heddlu er mwyn diogelu'r cyhoedd yn y DU rhag y risg a gyflwynir ganddynt. Gall yr heddlu wneud cais i'r llys am orchymyn hysbysu ar gyfer troseddwr sydd eisoes yn y DU neu sy'n bwriadu dod i'r DU.

(h) Gorchymyn Risg Rhywiol (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar fynd dramor).

Mae'r Gorchymyn Risg Rhywiol (SRO) wedi disodli'r Gorchymyn Risg o Niwed Rhywiol (RoSHO) a gallai gael ei wneud ar gyfer person sydd heb ei gael yn euog o drosedd rywiol neu dreisgar (nac unrhyw drosedd arall) ond sy'n cyflwyno risg o niwed rhywiol.

Gall y SRO gael ei wneud mewn llys ynadon ar gais yr heddlu neu'r NCA lle mae unigolyn wedi cyflawni gweithred o natur rywiol ac mae'r llys yn fodlon bod y person yn cyflwyno risg o niwed i'r cyhoedd yn y DU neu i blant neu oedolion agored i niwed dramor.

Gall SRO wahardd person rhag gwneud unrhyw beth a ddisgrifir yn y gorchymyn, gan gynnwys mynd dramor. Rhaid i unrhyw waharddiad fod yn angenrheidiol i warchod y cyhoedd yn y DU rhag niwed rhywiol, neu yng nghyswllt mynd dramor, gwarchod plant neu oedolion agored i niwed rhag niwed rhywiol.

Mae'n ofynnol i unigolyn gyda SRO hysbysu'r heddlu ynghylch eu henw a'u cyfeiriad cartref o fewn tri diwrnod i wneud y gorchymyn a hefyd rhoi gwybod am unrhyw newidiadau i'r wybodaeth yma o fewn tri diwrnod.

Mae SRO yn gallu para am ddwy flynedd o leiaf ond heb unrhyw uchafswm, ac eithrio unrhyw gyfyngiadau ar fynd dramor sy'n gallu, lle mae'n berthnasol, para am bum mlynedd ar y mwyaf (ond gall gael ei adnewyddu).

Mae'r safon droseddol o brawf yn parhau i fod yn berthnasol. Gall y person sy'n destun y gorchymyn apelio yn ei erbyn a gall yr heddlu neu'r person dan sylw wneud cais i amrywio, adnewyddu neu ollwng y gorchymyn.

Mae torri SRO yn drosedd a'r uchafswm cosb yw pum mlynedd yn y carchar. Lle mae unigolyn yn torri ei SRO, bydd yn dod yn destun gofynion hysbysu llawn.

Mae unigolion gyda SRO erbyn hyn yn cael eu cofnodi ar VISOR fel Person Peryglus Posib (PDP).

(i) Diddymu gofynion hysbysu gydol oes drwy wneud cais

Mae her gyfreithiol yn 2010 ac ymateb deddfwriaethol o ganlyniad yn golygu bod trefniadau bellach yn eu lle sy'n gadael i droseddwr rhyw cymwys wneud cais i adolygu eu gofynion hysbysu. Ni fydd pobl yn dod oddi ar y gofrestr yn awtomatig. Gall troseddwr cymwys gyflwyno cais i'r heddlu adolygu eu gofynion hysbysu amhenodol. Bydd yr heddlu'n adolygu'r cais ac yn penderfynu a ddylid diddymu'r gofynion hysbysu. Gwneir y penderfyniad hwn ar lefel Uwch-arolygydd. Bydd pobl sy'n parhau i gyflwyno risg sylweddol yn aros ar y gofrestr am oes, lle bo angen.

Bydd unigolion ond yn dod yn gymwys i ofyn am adolygiad ar ôl bod yn destun gofynion hysbysu amhenodol am o leiaf 15 mlynedd yn achos oedolion, ac 8 mlynedd yn achos troseddwr ifanc. Daeth hyn i rym o 1 Medi 2012 ymlaen ar gyfer troseddwr sy'n oedolion.

Tudalen leol

Cynghorwyr Lleyg ar gyfer Bwrdd Rheoli Strategol De Cymru

Gan mai dim ond ym mis Rhagfyr 2020 y penodwyd y ddau ohonom, roedd chwarter olaf 2019-20 yn gyfnod cynefino cadarn i'n helpu i ddechrau cyflawni ein rolau'n effeithiol. Roedd hyn yn cynnwys sesiynau hyfforddi cynhwysfawr wedi'u hwyluso gan ein cydlynnydd MAPPA Lleol, y mae gan y ddau ohonom ddyled fawr iddo; y cyfle i gwrdd â staff allweddol a dechrau mynychu cyfarfodydd MAPPA L2 a L3; yn ogystal â chymryd rhan yn fframweithiau cyffredinol MAPPA drwy fynychu cyfarfodydd y grŵp gweithredol a'r bwrdd rheoli strategol.

Yr hyn a oedd yn amlwg o'r dechrau oedd yr ymrwymiad a ddangoswyd gan gymaint o asiantaethau i ddod ynghyd fel gweithwyr proffesiynol i sicrhau bod trefniadau MAPPA yn cael eu rhoi ar waith yn effeithiol; a'u diwydrwydd wrth geisio sicrhau bod y cyhoedd yn cael eu diogelu yn y chwe rhanbarth a wasanaethir gan MAPPA De Cymru. Roedd nifer yr achosion yr ymdriniwyd â nhw a lefel y cymhlethdod y mae angen ei rheoli er mwyn rhoi mesurau diogelu digonol ar waith ar gyfer y cyhoedd a dioddefwyr troseddau difrifol yn eithriadol. Mae ymdrechion yr asiantaeth Dai, yn enwedig, i ddarparu llety i droseddwyr pan fo diffyg llety yn y stoc dai genedlaethol wedi bod yn ysbrydoledig. Nid yw hynny'n awgrymu na ddylem geisio gwella'n barhaus na darparu her hollbwysig, ond yn hytrach, dylem gydnabod y proffesiynoldeb rydym wedi'i weld hyd yma.

Roedd hefyd yn amlwg pa mor gyflym oedd gwahanol asiantaethau wedi gorfod addasu i newidiadau mewn amgylcheddau gwaith oherwydd y pandemig – mae wedi bod yn flwyddyn eithriadol i'r genedl gyfan. Roedd oedi cychwynnol o ran cynnal cyfarfodydd o bell, o ystyried eu natur gyfrinachol a phryderon ynghylch bygythiadau i seiberddiogelwch. Fodd bynnag, mae defnyddio technoleg wedi bod yn fuddiol o ran galluogi lefelau uchel o bresenoldeb yn y cyfarfodydd hyn sy'n defnyddio llawer o adnoddau i ddatblygu Cynlluniau Rheoli Risg cynhwysfawr. Rydym nawr yn tybio y bydd hyn yn cael ei wreiddio'n arfer busnes oherwydd y manteision y mae'r llwyfan digidol wedi'i ddarparu.

Gan fod gennym ni fwy o adnoddau erbyn hyn, rydym yn gobeithio dechrau ychwanegu gwerth a darparu her briodol fel "ffrindiau beirniadol" yn ystod cyfnod 2021-22 a thu hwnt; yn bennaf drwy gyfrannu mwy at gynlluniau busnes a monitro DPA a thrwy gymryd rhan mewn archwiliadau ac Adolygiadau Achosion Difrifol. Er bod y gynhadledd flynyddol ar gyfer Cynghorwyr Lleyg wedi cael ei gohirio oherwydd effaith Covid, rydym hefyd yn gobeithio estyn allan at gynghorwyr lleyg eraill er mwyn rhannu arferion gorau ledled Cymru a Lloegr a helpu ein Bwrdd Rheoli Strategol i elwa o ddysgu a safbwyntiau ehangach.

Tony Richards a Kim Tester – Cynghorwyr Lleyg MAPPA De Cymru

Cysylltu â Dioddefwyr

Er bod y gwaith a wneir gan y Gwasanaeth Prawf ym meysydd Rheoli ac Adsefydlu Troseddwy yn cael ei gofnodi a'i ddeall yn dda yn ein cymunedau, mae'r gwaith rhagorol a wneir gan 'Swyddogion Cysylltu â Dioddefwyr' yn Ne Cymru yn llai adnabyddus. Felly, mae adroddiad blynyddol MAPPA yn gyfle rhagorol i'r Gwasanaeth Prawf yng Nghymru roi gwybod i'r cyhoedd am y gwasanaethau a ddarperir i gefnogi Dioddefwyr ledled De Cymru, y tu mewn a'r tu allan i fframwaith MAPPA.

Mae Cynllun Cysylltu â Dioddefwyr statudol y Gwasanaeth Prawf yn cael ei gynnig i ddiodefwyr troseddau treisgar a rhywiol lle mae'r troseddwr yn cael dedfryd o garchar am 12 mis neu fwy. Pwrpas Cynllun Cysylltu â Dioddefwyr y Gwasanaeth Prawf yw rhoi gwybodaeth a chyngor i ddiodefwyr cymwys am y broses Cyfiawnder Troseddol drwy Swyddog dynodedig ar gyfer Cysylltu â Dioddefwyr. Yn Ne Cymru, ceir yr hyn sy'n cyfateb yn llawn amser i chwech a hanner o Swyddogion Cysylltu â Dioddefwyr sy'n cefnogi 1,020 o ddiodefwyr.

Mae Swyddogion Cysylltu â Dioddefwyr yn cefnogi diodefwyr drwy bob cam o'r broses Cyfiawnder Troseddol. Maent yn darparu gwybodaeth hanfodol i Ddiodefwyr am y math o ddedfryd mae'r troseddwr wedi'i chael, yn ogystal â gwybodaeth bwysig fel dyddiadau rhyddhau ac amodau trwydded gyfyngol y gall diodefwyr ofyn amdanynt pan fydd troseddwr yn cael ei ryddhau. Gall amodau o'r fath gynnwys parthau gwaharddedig daearyddol ac amodau dim cyswllt.

Mae MAPPA yn darparu llwyfan aml-asiantaeth lle gall Swyddogion Cysylltu â Dioddefwyr roi gwybod i'r asiantaethau sy'n gwneud penderfyniadau pwysig ynghylch rheoli troseddwr yn y carchar a throseddwr cymunedol am yr effaith mae troseddau o'r fath wedi'i chael ar ddiodefwyr a'u teuluoedd. Yn ogystal â hyn, mae Swyddogion Cysylltu â Dioddefwyr yn helpu ac yn cefnogi diodefwyr i lunio 'Datganiad Effaith ar Ddiodefwyr' ar gyfer achosion Cyfiawnder Troseddol fel Byrddau Parôl a Thriwlynlysoedd. Maent hefyd yn cyfeirio at amrywiaeth o asiantaethau cymorth i sicrhau bod diodefwyr yn cael gofal emosiynol, seicolegol ac ymarferol ar ôl digwyddiadau trawmatig o'r fath.

Mae'r Gwasanaeth Prawf yn falch iawn o'r gefnogaeth y mae'n ei rhoi i Ddiodefwyr ac mae'n falch o'n hymroddiad a'n hymrwymiad i sicrhau bod Dioddefwyr yng Nghynllun Cysylltu â Dioddefwyr y Gwasanaeth Prawf yn derbyn y gwasanaeth a'r cymorth gorau posibl gyda MAPPA yn chwarae rhan sylweddol nawr ac yn y dyfodol.

Rachel Edwards, Uwch Swyddog Prawf

Mae adroddiadau MAPPA Cymru a Lloegr yn cael eu cyhoeddi ar-lein yn:

www.gov.uk

Gwasanaeth
Prawf
Probation
Service

SOUTH WALES POLICE
HEDDLU DE CYMRU

